

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 " 50 "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy órára . . . . . 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetést

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagybbr terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vetetnek fel. Délyegdíj minden külön beigtatásért 30 kr.

Pálinka és közerköles.

Debreczen, augusztus 1.

Magyarország közerkölcsei állapotára alig van szembeötlőbb bizonyíték, mint az alábbi statisztika.

Magyarország népessége mintegy 19 millió lelket tesz ki. Tarsadalmunk átlag évenként 180.000.000 frtot költ el szesz italra s az összes szesz italokból átlag egy fejre 45 liter jutott, még pedig bor 22 liter, sör 15 liter és 8 liter tiszta alkohol, a mi megfelel 15 liter közönseges krumpipálinkának. Ehhez járul nagy mennyiségben a háziasszonyok által készített, de nem ellenőrizett különböző gyümölcspálinka.

Még 30 év előtt népünk lényegileg kitűnő borfogyasztó nép volt; úgy, hogy a pálinkafogyasztás csakis a nem bortermelő vidékre szorított. Ma azonban siralmas képet nyújtanak a tiszta magyarság által lakott vidékek is, mert a filokszéra elpusztítván a szőlőtőkét, a bor drágasága miatt, különösen a szegényebb munkásosztályok csakis a pálinka fogyasztására szorítottak. A veszedelmes krumpipálinka nagymértékű fogyasztása ma már általánosan pusztít s ha e veszedelemnek mihamarább gátot nem vetünk, népünk morális és fizikai degenerációja folyton növekedni fog.

A normális degenerációt mutatják egyébként a következő adatok: Csupán büntettek és vétségek miatt a magyar

birodalomban elítéltek száma: 1891-ben 81.195 és 1897-ben 95.660. Ezek közül testi sértésért 1891-ben 12.053 és 1897-ben 25.880. A kihágások miatt Horvát-Szavonország kivételével elítéltek száma: 1891-ben 262.207, 1897-ben 348.841. Ezekből ismét csupán a közrend és közszemérem ellen, vagyis záróra megsértése, verekedés az utcán vagy nyilvános helyen, nem engedélyezett előadások megtartása, prostitució, részegség, állatkioszás miatt elítéltek száma: 1891-ben 29.205 és 1897-ben 40.366. Ha még tekintetbe vesszük, hogy nálunk a részeg emberek, kü önösen vidéken csak ritkán kerülnek bíró elibe, az erkölcsi eldurulás sötét képé tisztán áll előttünk, melyet még inkább növel Horvát-Szavonország példája, hol 1897-ben kihágások miatt a királyi járásbíróóságok által elítéltek száma: 36.353. Ho ott az országának népessége 2.112.431 lélek.

Nézzük tovább az alkohol pusztítását. A ki gondtal megfigyeli az elítélteket, jól tudja, hogy a büntetéseknél legalább egyharmadrésze részeg állapotban követte el a cselekményt, ha azonban az egyes büncselekményt nézzük, azt látjuk, hogy a hatóságok ellen való erőszak 1574 esete közül, melyet 1897-ben megbüntettek, kétharmad része és a súlyos testi sértés 13564 esete közül fele emberölés, rablás legnagyobb része részeg állapotban követték el, Az utcai verekedések rengeteg sok esetének há-

romnegyed részét részeg ember követi el, pedig csak a rendőrség által észlelt és megtorolt esetek száma kitesz évenként 20.000-et. Mily nagy veszteséggel jár az ezekért a cselekményekért kiszabott rövid tartamu büntetés a morál és a közgazdászati szempontjából.

Az ivás föltigatja a szenvedélyeket és így szüli a büntetést. Nálunk ép úgy mint má utt, a szombat este, továbbá va-ár és ünnepnapokon tömegesen követik el az erőszakos büncselekményeket. Ekkor megtelnek a büzhőd, poros, füstös csapszékek, melyekben, mivel állandóan nyitva vannak, a nap bármely szakában leihatja magát a vendég. És milyen vendég! Toprongyos, piszkos férfiak ott ölekeznek félmeztelen asszonyokkal, a butító pálinkás poharakat egymásután öntik le a garaton, minek következménye az első stádiumban az erköcstelen, illemsértő ének és táncz, azután következik a verekedés. Az u z s o r á s o k — n a g y m e s t e r e a pálinka mérő gyönyörrel nézi kedvelt vendégeit, a kik addig isznak, mig vadallatokká lesznek, aztán mint hitvány rongyokat kidobja őket az utcára, a hol ordítanak, ablakokat zuznak, azután következik az élethalálharcz a rendőrökkel. De még kegyetlenebb a kép akkor; ha haza kerül az iszákos ember. A nőkkel és gyermekekkel szemben elkövetett bántalmazások ezreit jegezhetjük föl.

Juliusi gondolatok a kályha felől.

— A Debreczen tárczája. —

Nem ítéhet meg senki engem azért, mert tartok egy téli barátot.

Barátkozásunk ideje november végétől körülbelül márcziusig. Az alatt sokat vagyunk együtt. Akkor szer-tem a társaságot, de már április táján, a mikor odakin megenyhül a dermesztő levegő s az eddig melegtelen nap visszanyeri régi hevét s utára csalja az eddig szobara kárhóztatott embereket, akkor vége lesz baráti érzelmeimnek s felé sem nézek többé annak a jó barátnak, a ki csaknem félesztendeig önzetlen, önfeláldozó barátom volt.

Közös emberi vonása mindnyájunknak a halátlanság!

Hiába rázod olvasó a fejed, hogy te benned nincsen még e vonás. Meg van ez bennem, benned, ő benne, mi bennünk stb. Te is csak úgy vagy a barátsággal, mint más halandó társad, a mig rá szorulsz, a mig közt valami érdek hozzá, addig gondolatban sem sértened meg és nem hagynád el semmi áron, de ha már nem szorulsz többé rá, ha semmi érdek nem fűz hozzá, érzelmeid hűlnek, hibát keressz és találsz bennök és csodálkozol, hogy eddig nem jöttél rá arra, hogy ti nem egymásnak teremtett lények vagytok és cso-

dálkozol, hogy oly soká megváltatok egymással békességben.

Elfelejtetd, hogy az érdek minden spadrápoknál, syndektionoknál és máltereknél jobb ragasztó szer, mert két homlokegyenest elleukező lelket tart össze.

Igy van ez valójában: Ezt tapasztalhatjuk minden évben, mikor a téli barátai össze barátkozunk és mikor szakítunk vele.

Mert nemcsak én vagyok úgy ezzel a szegény barátal, mint ahogy fennebb meggyóntam, de te is olvasó! Ennek biztos tudata bátorít va a gyónásomkor.

Igen, te is úgy vagy ezzel a barátal. Hiszen tudod, miről beszélek?

A téli barát: a kályha.

Emlékezzünk vissza a téli estekre. Milyen jó volt ott ülnünk a kályha mellett. A kályha tüze pattogott, szította a szikrákat, néha összeomlott a halom zsarátnok és akkor annak elszabadult szilánkjai örült táncot jártak a kékes gázlángban, égő levegőben. Hogy ömlött reánk az izzo levegő, kipiritotta arcunkat, melybe kellemes bizsergés szállt. És mikor ott forró teákat ittuk, úgy éreztük, mintha az is abból a fényes szikrázó tüztömből ömlött volna, hogy testünk fagyat olvassza s öntse belénk a jól eső meleget.

Ha egy ilyen percben megkérdeznék bennünket, ki ami legjobb barátunk, kit szeretünk legjobban, mit felelünk a kérdezőnek?

— A kályha, az isteni kályha!

És tudnánk dithirambokat zengen róla, mint szerelmes szerelmeséről. És legyen bár valaki érzékeny a költészet iránt, mégis tudna dalt írni róla és legyen bár kiapadva költői ere, még egyszer tudna dalolni, egy dalt a kályha tüzeréről —

— Egy dalt a kályha tüzeréről!

És a mikor vége a zimankós időnek, a mikor az ablakon beszökő nap-ugar fölmelegíti szobánkat, akkor veget érnek érzelmeink. Ki gondol kályhával, kályhatüzzel? Örül, hogy vége a kályhabarátságának. Ki gondol a patogásra, a szikra esőre, az égő levegőre, mikor a nap besüt az ablakán.

Mered-e még most is állítani olvasó, hogy nem közös vonásunk a halátlanság? Ugy-e, igazam volt! De nem kell felned, e halátlanságért senki nem vet követ reád. Mert csak az vehetne, a kinek nem büne.

És ki volt olyan?

Nézd a kályhat! Kihűt, kellemetlen alkotmány az nyáron. Érzéketlenül hallgat a sarokban az ellenző megett, melyre — hogy egy kis élet legyen ott a sarokban — egy szegény kínai nő arany káka közé arany flumíngót himezett.

Nézd a kályhat ilyenkor, hát lehet valamit érezni egy ilyen néma, hideg tárgy iránt? Vegyünk akármi mást, ami kezünk ügyébe akadha. Ez a filigrán papírvágó kés, finom arany berakásával, ez a képkeret, mely-

A pálinkamérő pedig — örömmel eresztí be még a gyermekeket is, a kik hazaviszik onnét a szeszes italokat; még csalogatja is őket, hogy több legyen a haszon.

A pohárral, üveggel és kor-óval hazatérő gyermekek itt hallják a legocsmányabb szitkozódást, durva tréfákat és erkölcstelen énekeket, de ők már otthonosak a bűn eme fészkeiben s mire ifjakká lesznek, részegesekké, gonoszlevőkke is lettek.

A gyermekeknek kortyonként nyújtott pálinka a zsenge koruaknak iszonyu méreg, de ez a mergezés nálunk nem érdekli sem a tanítót sem a rendőrt, még kevésbé magát a szülőt erkölcsi értelemben legkevésbé az államot, mert ez nagy hasznót huz a pálinka fogyasztásából.

BELFÖLD.

Képviselőválasztás. A száz-sebői kerületben ma volt a választás, amelyen egyhangulag Vészi Józsefet kiáltották ki képviselőnek. A bethleni kerület, a mely Fejérvary Károly halálával üresedett meg, Bethlen Balint grófot jelölte.

A földmívelésügyi miniszter és az állatorvosi akadémia. Az állatorvosi akadémia főiskolája való ujjaszervezése alkalmával kimondatott, hogy a felvétel ezentúl csakis érettségi bizonyítvány alapján történhetik; átmenetileg azonban még meg van engedve, hogy ez évben a VI., jövő évben pedig a VII. gymnasium vagy reáiskolai bizonyítvánnyal is felvehető legyenek.

Tekintettel arra, hogy az állatorvosi főiskola újraszervezése tanév közben történt s hogy a polgári iskola több növendéke készült ezen pályára, a földmívelésügyi m. kir. miniszter kivételesen megengedte, — hogy az

ből kimosolyog az a bájos, sapkás, kékszemű, szőke leányka.

Ez a velencei oroszlan, amely századok komor, borongós idejéről, véres küzdelmek, retentő kegyetlen meszarjasok történetéről beszél.

Ez a szivbe nyilazó mámoros hamutálca, melyben ama már megunt indigena franciánemet felírás: „Bonjour Vieliebchen” csillog. Vegyük ezt a régi, néhány száz évet koptatott, ócska íróasztalt, nehezkes vasalásával, formátlan ormával, lehetetlen turulmadaras díszítésével, vegyük ezt a rozda maria, fekete vasrácsot, a mi az abakból kiháral az utcára . . . mind, mind kedves nekünk, akármilyen legyen is. De a kályha.

Pedig hat nem érdemelte meg a sorstól ezt a mostohaságot.

Ez ő nekem maga panaszkolt el, mikor barátok voltunk, egy bizalmas esti óran, hogy szobamban lámpa nem egett, csak a kályha tüze vetett kedves fényt a sötétbe és mi együtt voltunk.

Odatoltam a hintaszéket mellé. Én — mint rendesen — elkeseredtem magányomom. Ugy éreztem az egyedüllét súlyát. Lelkemre nehezedett s egetett, mint a Nessus inge.

A kályha tüze pattogott, meglobbant. Ha a kürtön besivított a magasban járó szél, jobban égett. Szórtá szikráját, pernyéjét, hamuját.

Fényre esett egy hasáb fára, melynek mohlepte kérégebe egy sziv volt vésvé. Ugy találtam minap a fáskosárban. Nem akartam elegetni. Ki tudja, kinek a boldog szerelmét hirdeti? Ki tudja, kinek a boldogtalan szerelméről beszél a faragás?

Azon töprengök, miért kell nekem egyedül lennem? Mert sorsom a magány?

1899/900 tanévre átmenetileg oly jelentkezők, kik a polgári iskola hat osztályát jeles eredménnyel végezték, az állatorvosi főiskolára vétessenek.

Egy alkalommal a miniszter azt is megengedte, hogy átmenetileg az 1899/1900 és az 1900/1901 tanévekre a kereskedelmi érettségi bizonyítvánnyal is tortehessék felvétel a főiskolára.

KÜLFÖLD.

Meggyilkolt elnök. Heureaux domingói köztársasági elnök meggyilkolásáról még mindig hiányoznak a közelebbi adatok. Hogy a meggyilkoltak anarkikus hajlamai voltak ezt már tudjuk. Talán tulkapasokra ragadtatta magát és ezért tették el láb alól, bár az sem lehetetlen, hogy halála egy csoport domingói politikai törekvéseivel függ össze, a kik a köztársaságot az Egyesült Államokhoz szeretnék kapcsolni. A meggyilkolt elnök utódaul Juan Isidre Jimenes emegetik, kinek legtöbb esélye van az elnökségre. Ő régi spanoi család sarja, ki már reg idő óta telepedett le Amerikában. Atyja a negyvenes évek végén és az ötvenes évek elején elnöke volt a domingói köztársaságnak; fia, a mostani elnökjelölt elenk részt vesz a köztársaság politikai életében s belügyminisztere is volt. Gondos nevelésben részesült s csak nemrégiben utazta be Európát. Gyermekeit ez idő szerint is itt nevelteti. A köztársaság elnökeit egy választóbizottság 4-re választja.

Hadügyi botrányok. Törökország még a múlt évben, amikor tüzseréget részben ujja szervezte, nagymennyiségű Mau-er-töltést és óriás mennyiségű puskaport rendelt meg egy németországi gyárban. A gyáros ismerve a porta kapzsiságát s Törökország zilált anyagi viszonyait, csak úgy volt hajlandó a portékat elszállítani, ha az átvételnél kifizetik az érte járó összeget. A porta beleegyezett s a sok töltést és puskaport utánvetellel utnak indították Konstantinápolyba. A drága portékat szállít hajó majdnem egy félesztendővel ezelőtt érkezett meg a Boszporusba. A portának azonban nem volt pénze s nem tudta kiváltani.

Mindenkinek van valakije ezen a világon, nekem senkim.

— Hat én? — szólalt meg a kályhám?

— Te, te . . . Te vagy az egyetlen, a ki gondolsz velem, barátságossá teszed maganos kis tanyáma. Gondot viselsz reám, adsz nekem meleget, világosságot. De hiába, ha egyedül vagyok a barátságos szobában!

— Hat én!

— Te nem élsz!

— Élek!

— A te életed egy kialvó, elszunyadó élet, amely perceké, aztán ha kibúlsz, véged van. S míg élsz, nem eresz, nem gondolsz.

— Veled igen.

— De mi haszna? Én nem barátira gondolok csak. Én másra, másra! . . . Barátom van.

— Nekem az nincs.

— Hat én?

— Meddig?

(Erre nehéz felelnem. Érzem, hogy nem mondhatnék neki semmit. Örökké? — nem igaz!)

Hosszan ropog a tűz, mintha szemrehányás volna e ropogásban. Nem szólok hozzá többet. Belenézek a vakító tűzbe. Mig pilláim nehezebbekké lesznek, lassan lecsukódnak, jól eső, mely alom száll szememre. Magányomnak veget szakítanak édes álomlátások. Egy álomvilágban élek, amely az én otthonom. A hol szinten van kedves melegű kályha és van is, hol nem vagyok egyedül.

Álmodom veled ér. Fölebredek.

A kályha nema.

A kályha tüze régen kialudt . . .

Hóvér.

Mikor már egy hónapnál tovább ott volt a kikötőben a veszedelemes áru, a környék lakossága z u g o l ó d n i kezdett, mert robbanástól félt. Eltelt még egy hónap, kettő, három sőt majdnem hat s a hajó meg mindig ott van nagy felelmére az egész partmenti lakosságnak. A kormány nem válija ki, pedig a fizetni való napról-napra szaporodik, mert a kikötőbe vesztegő hajóért minden napra veszteglő-díjat kell fizetni, a mi eddig magába véve 20.000 forint. S mentül tovább késik a kiváltás, annál nagyobb lesz ez a díj. A katonai körök is zugolódnak már az átvetés ilyen módon való halogtatása miatt s utálnak arra, hogy a puskapor a nedves levegőn könnyen megromolhat. A porta azo ban nem tesz így sem semmit, a gyáros pedig nem veszi vissza a portékat, mert így elveszti minden költséget, mibe neki a rendlés Konstantinápolyba való szállítása került.

Gyönyörnek sok lett volna.

aug. 1.

Az örök békének immár az örök világgosszág fényeskedik.

Szépen halt meg.

Haldoklásának minden fazisát az egész művelt világ érdeklődése és sűrű bankettek kiérték, s most, hogy befejeztetett, minden deputátus visszatér a földre, ahonnan küldetett.

A dikcióknak vége, a tett ideje eljött.

A francia egy embert sem bocsájt el rengeteg hadseregéből, ellenben forong a Dreyfus-ügy és sok más egyéb miatt, az angol egész teher szállitmanyokat küld Transwaal felé a dum-dum lövegekből. Tan el akarja használni a mi még van, mert hisz a békekonferencia kitiltotta e lövegeket. A német Kinat nyakgajja, az osztrák önmagával kapott össze. Belgiumban egyelőre véget ért az uiczi harc és csendes minden, hogy annál helyesebb legyen majd a társadalmi forradalom. Az olasz ugy sem számít; a török csak számít, de sulya nincs. Szerbiában most kötik az örök békét a radikálisokkal, — és Oroszország? A poétikus lelkű humanista, a nagy czar nem engedi maga elé a finneket s egy tollvonással öl meg egy nemzetet.

Nem sok reményt fűzött senki e béketárgyalásokhoz, de még sem hittük volna, hogy ilyen frivol játék legyen belőle.

Hazat nem kezdenek a tetején építeni, örök béke nevetéses meg gondolatnak is addig, míg az utilitarizmus vezérli társadalmunkat az igazság helyett s e bevezgett tények elmélete a diplomáciát a történelmi és nemzetközi jog helyett.

De bármily kudarczczal végződött is ez a konferencia, még sem volna jó, ha elmeone a világ kedve ilyen gyülekezettek tartásától.

Van egy másik harczunk. Nem egy vagy két ország harcza, hanem mindenki harcza mindenki ellen.

Ebben a harczban is jár a robbanógolyó, a bomba és petárda, itt is kíméletlenkednek az ártatlanokkal, ez is átka és kára a világnak.

Ezen harcz ellen kellene az örök béke módozatait felállítani.

Ez a társadalmi állás egyformán folyik minden államban s éppen azért lehetne egyöntetű törvényhozással szabályozni.

A polgárok békéje után eshetnék aztán komoly szó a nemzetek békéjéről is.

Ujabb adók biztos hírét halljuk ismét s a keservesen munkált, jégtől, áradástól megmenekült buza ára esik korlátozhatlanul lefele.

Ez a társadalmi nyomor kezdete, ez szolgálta a harci riadó zenéjét. A gazdák nyomorát erősen és első sorban érzi a kis ipar és kiskereskedelem s a proletarizmus, mely ezek után élne, csapatokat ad a harczhoz, az a nemtörődömség pedig, melylyel az apró emberek létküzdelmé találkozik az intéző hatalomnál, ez adja a fegyvert a harczhoz.

Legfőbb ideje volna már a békekonferenciának, mely ezen kérdésekkel foglalkoznék, baktettek nélkül és komolyan.

Elvégre elbirjuk még tartani a hadsereget, ha van miből, de össze rogyik csekély teher alatt is az ország, mely kiszípolozott polgárságon nyugszik.

Biztos megélhetést a népnek! ez az első, aztán majd beszélhetünk békéről vagy háborúról, a mint jön.

Ünneplő ország.

— Petőfi ünnepélyek. —

(Távirati tudósítás.)

Egymás után kapjuk az értesítést azon városokból, hol a nagy költő emlékére ünnepélyt rendeztek. Tudósításaink a következők:

Gödöllő, jul. 31. Délután 3 órakor leplezték le a Petőfi emléktáblát a Petőfi téren levő Dömsödi házban, a melyben egykor Petőfi lakott. Ünnepi beszédet Polner Zoltán mondott, a ki átadta a táblát az előjárásának. Azután Rózsa István szavalt a „Egy gondolat bant engemet” című költeményt. A daleyésület ennével ért véget az ünnep. A várost felfogózták.

Pápa, jul. 31. A Petőfi-ünnep fényesen sikerült. Az ünnepők a varosházról vonultak Mészáros Károly polgármester vezetésével a Petőfi-házhoz, a hol ezrekre menő neptömeg gyűlt egybe. Az ünnepi beszédet Harmos Zoltán, a Jókai-kör alelnöke mondta és a himnusz eleneklésevel ért véget az ünnep. Pápa városa különben még ebben az évben fel akarja állítani Petőfi emléktáblát és Jókainak a szobrát is.

Pancsova, jul. 31. A pancsovai hazafias egyeületek f. hó 30-án szépen sikeült ünnepet rendeztek Petőfi Sandor emlékére. Ünnepi beszédet Fonika Károly hercelemdyfalvi lelkes mondott, e ki Petőfi-nak bajtársa volt. A beszéd nagy hatást tett. Különös elismerés és dicséret illeti meg a német daleyésület-k tagjait, kik bar nagyreszt nem is beszélnek magyarul, mégis magyar szívvvel és magyaros lelkesedéssel vettek részt az ünnepen. A várova fel van lobogózva.

Nagyvárad, július 31. A nagyszalonai katolikus templomban nagy közönség részvételével ünnepi istentisztelet volt. A templom hajójában karafalk volt Petőfi arcképevel. Kovács Márk plébános gyászmisét mondott. Ugrán a református paplak falára, ahol Petőfi a szadadságharcz alatt meghalt, Bödőny József intendáns emléktáblát állított, a melyet szép ünneppel leplezték le. Az ev. ref. templomban Nagó Imre lelkes ünnepi beszédet mondott.

Mármaros-Szigetről távirják a „Bud Tud-nak. A Petőfi-ligetben óriási közönség részvétele mellett tartották meg tegnap a Petőfi-emléknapot. A rendező bizottság élén Lator Sándor alispán állott. Az ünnepélyre, a melyen a szafnai bányász-zeneke és a dalkörök is közreműködtek, a régi honvédek lobogók alatt sorakoztak. Petőfiről Vkony Antal főgymnasiumi tanár tartott nagyhatású emlékbeszédet, Szabó Sándor gyönyörű lendületes alkalmi költeményét, Mókcsay Zoltán megyei aljegyző szavalt nagy hatással, ifj. Gáva Alér Lajos és Majoros pedig a nagy költő köl-

teményeiből szavaltak. A szabadon lefolyt ünnepe nyek, amelyen a tüzoltók is testületileg voltak jelen, az idő nagyon kedvezett. Este Komjathy debreczeni színtársuata Jókai „Apotheosisát” és Káhot Imre „Budavár bevételét” adta elő nagy közönség jelenlétében.

Petőfi-ünnep Mező-Turon. Mező-Tur hazafias polgársága is lerótta a kegyelet adóját a legmagyarabb s legnagyobb magyar költő halálának 50-ik évfordulóján. A vasárnapra időre való tekintetből az ünnepély az esti órákban zajlott le ezrekre menő neptömeg jelenlétében, kiket a kegyelet, az elhalt költő iránt érzett határtalan szeretet hozott össze.

Este 8 és fél órakor az Iparos-kör elől 200 támpionnal s faklyával indult meg az ünneplő tömeg s bejárva a város főbb utcáit, 9 óra után érkezett a Kossuth-térre, hol már akkor hullámozott a nép, megtöltve egészen a tázás tereit. A podiumon az iparos dalkör foglalt helyet s midőn a faklyas menet megérkezett, felhangzott a dalarok ajkain a Hymnus. Ezután Turgonyi Lajos ref. lelkes lepett az emelvényre s a töle megszokott szónoki névvel elmondta költői szárnyalásu ünnepi beszédét, ecsetelve Petőfi érdemeit, melyek soha el nem fogynak. — A beszéd végeztével a dalárda Petőfi „Nemzeti dal”-át énekelte. Majd Biró Tinike k. a. szavalt hatásosan dr. Bencsik László m. -turi ügyvéd „Segešváron” című alkalmi köteményét, dr. Bencsik Petőfi „Egy gondolat bant engemet” című verset adta elő, Szabó Sándor iparos pedig ugyancsak Petőfi „Magyarok Istene” című költeményét. Ezután a „Szózat”-eléneklésevel az ünnepély véget ért.

A posta- és táviráda altisztek és szolgálk köre tegnap este 6 órakor fényesen megünnepte a legnagyobb magyar költő emléket a Petőfi-szobor előtt. Mintegy ötszáz diszruhás altiszt és szolgálk vonult fel a Petőfi-szobor elé a kör zaszója alatt a dalárdával. Miután a dalárda Burghardt karnagy vezérése alatt elenekelte a „Szózat”-ot, Nagy Lajos elnök szép beszéd kíséretében megkoszorúzta a szobrot. Ezután a dalárda elenekelte a Talpra magyart és Koszoru István hatásos beszédében magasztalta a nagy költőt. A Hymnus hangjai zártak be a szép ünnepélyt, melyen mintegy ötezer ember volt jelen.

Táviratok.

Dewey.

New York, aug. 1. A New-York Herald jelenti Washingtonból: Hay külügyi és Long tengerészei miniszter lehetetlennek tartják, hogy Dewey tengernagy Németországról úgy nyilatkozott volna, amint azt neki tulajdonítják.

A New-York-Herald távirata szerint Dewey tengernagy, midőn az ismeretes interviút megmutatták neki, amely azt az állítólagos nyilatkozatát tartalmazza, hogy Amerika legközelebbi háborúját Németország ellen fogja viselni, megjegyezte, hogy nincsen ideje arra, hogy minden hazugságot, a mit Triestbe érkezése óta róla irtak, megerősítsen vagy megcáfoljon.

Belgrádi dolgok.

Zimony, jul. 1. Sándor szerb király tegnap Milián király jelenlétében az összes aktív állami hivatalnokokat fogadta, akiket Pantovics belügyminiszteri osztályfőnök vezetett eleje. A hivatalnoki kar hódolatára és szerencsekívánataira Sándor király nagy jelenősgű beszéddel válaszolt, amelyben egyebek között erősen hangsúlyozta, hogy hű és odaadó hivatalnokokat remél maga előtt látni és nem pár feleket. Jövőre hallani sem akar olyan hivatalnokról, a ki egyik vagy másik politikai párthoz tartozik, de legkevesbbé azokról, akik a radikális párthoz tartoznak, a melynek vezéréi közönséges gyilkasokkal járnak karöltve. Annak a hivatalnoknak, aki

becsülete-en és lelkiismeretesen akarja teljesíteni kötelességeit, semmi köze sincs a politikai pártokhoz, olyan hivatalnokokról, akik a radikálisokkal csak rokonszenveznek is hallani sem akar.

Sándor király beszédét nagy lelkesedéssel fogadta a hivatalnoki kar, amely után a két király a nyugdíjazott hivatalnokokat fogadta, akiket Avakumovics volt miniszterelnök vezetett elejük. A n ugalmazott hivatalnokok előtt Sándor király ugyanolyan szellemben nyilatkozott, mint az aktív hivatalnokok előtt. A napokban a Szerbiában élő osztrák és magyar alattvalók ezerfejú küldöttsége foglalt helyet Sándor király előtt.

Zimony, jul. 31. (A Magyar Távirati Iroda jelentése.) A röglöntető bíróság vizsgálóbírája ma szabadon bocsátotta Ivanovics Pal jogaszt, továbbá S domszai József és Pantelics orosz vegyészeket, mert bebizonyult, hogy nincs részük a merényletben.

HIREK.

Lapunk szerkesztősége, kiadóhivatala és a Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája az Ipar és Kereskedelmi bank, piacz utca 49. számú házában, a főpostával szemben helyeztetett át.

Egy ünnepi beszéd.

Mikor a Batthyányi-utcán összeverődött az a kis számú közönség, mely emlékezni tudott és akart, felállott egy lelke-férfi, professzora a kalvinisták debreczeni főiskolájának s belekezdett ünnepi beszédébe.

Szép volt a beszéd. Nem olyan mint a hagyományos ünnepi szónokoké szokott. A szónok nem látta az ünneplő közönség arcza a lelkesedést. Nem mondta, hogy most egy összeforrt nemzet ünnepel. Nem hitte, hogy a nagy költő diadalmos eszméi szentelik meg az ünnepet. Ugy beszélt csak, ahogy a szíve diktálta, a hogy a lelke parancsolta.

Megérezte a szívek dobbanását s a szívében támadt sejtés megsugta neki, hogy ünnepünk nem tiszta, nem őszinte. Érezte, hogy közönyünkől, önzésünkől, a porból a Petőfi emléke sem képes kiragadni bennünket s ez az érzés reánehézedett felgerjedt szívére.

Nem, ez a kor nem a hálás utókor, nem az ünnepek s nem az ünneplők kora. Hogyan tudják megérteni a költő nagyságát, a szellemi felség nagyszerűségét, mikor mi nálunk mindennek értéke van: pénzben kifejezett értéke.

Mit tudunk mi azokról a kincsekről, melyek a költőt Rotschildjainknál gazdagabbá tették, csak azt látjuk, hogy bankot nem alapított, biztosító társaságokat nem vezetett, vagyont nem gyűjtött, pártkasszára nem áldozott s ő felsége kormánya előterjesztésére nem adományozott neki magyar nemességet, melynek értékét ötven év óta ugy megnövelte az ostoba emberek hiúsága.

Mi nálunk mindennek ára van. Még a Petőfi-emléket is tudjuk kamaztotni. Kaczagjuk az eseményeket s érthetetlen előttünk a Petőfilénye.

Ezt gondolhatta, ezt érezhette — hiszen ezt látjuk mindig — a mi ünnepi szónokunk is.

Sok szép beszéd hangzott el a Petőfi-ünnepen. Magyarhon huszezer poétája is

kitett magáért. De legőszintébb, legfajdalmasabban igaz a debreczeni professzoré volt, ki fájó szívvel nézi az eszménytelen kor örült forgását s felrevonul a százados falak közé s elmerül a mult szellemi kincsében, melyek neki egy szebb, nemesebb korszakról beszélnek . . .

* Augusztus 2. A holnapi hazafis ünnepe iránt városunk óriási az érdeklődés. A nemzeti szűn falragaszokat, melyek ünneplésre hívják fel a város közönségét, nagy neptömeg olvassa. A hivatalosan bejelentett testületeken kívül tehát, mint az előjelekből következtetni lehet, több ezer lelkes honpolgár lesz jelen az ünnepélyen. A testületek koszorúkat fognak helyezni úgy a Nagy Sándor emlékére, mint a köroroszlan elé. A függetlenségi kör hatalmas babérszörűi tegnap óta közszemlére vannak állítva. Az egyik, mely a köroroszlanra van szánva, a következő feliratu:

„A névtelen hősöknek — A debreczeni függetlenségi kör.”

A másikon pedig, mely a Nagy Sándor emléket fogja díszíteni, a következő felirat van:

„A szabadság hőseinek — A debreczeni függetlenségi kör.”

Szép azonkívül Debreczen város kéksárga és a Csokonai kör nemzeti szín szalagu koszorúja. A főiskola ifjúságának babéragája is impozáns. A d. e. istentiszteleteken és a délutáni ünnepségen — mint már megírtuk — Debreczen és Hajdumegye küldöttségileg vesznek részt. A nagytemplomban Dic-óffy József fog imát mondani. A kath. templomban pedig dr. Wolaffka Nándor pontifikál. Felhívjuk városunk lelkes és hazafias polgárait, hogy mentül nagyobb számmal és lelkesedéssel jöjjenek el a nemes ünnepre.

* Református püspökök Erdőbényen. Az erdőbényei furdóben nagy élenséget okoz hogy a reformátusoknak két ósz püspöke Kiss Áron és Kun Bertalan buzamosabb idő óta tartózkodnak. A furdóben a ket derék főpapot a tisztelet s eőzékenység minden nemével körülveszik. Vasárnap a környékbeli ref. papoknak egy küldöttsége tisztelettel a főpásztoroknál, napról-napra számosan felkeresik őket tisztelik s barátaik közül.

* Személyi hír. M a t e r n y Lajos ág. főesperes ma utazott el egy hónapi időre Uj-Tátrafűrdőre, megrongált egészségének helyreállítására. A sürgős esperesi rodai teendőket Uj-Tátrafűrdőre fogja intézni.

* Felhívás Debreczen lakóihoz. Holnap ünnepe leend Debreczen városának. Az 1849. aug. 2-iki csatának 50-ik évfordulóját ünnepeljük. Felhívjuk ez alkalommal polgártársainkat, hogy különösen azon utcában, hol az ünnepi tömeg el fog haladni nemzeti zászlókat tűznének ki házaikra. Hisszük, hogy Debreczen hazafias polgárai, e kérelmet hazafias örömmel fogják teljesíteni.

* Birtok szerző kis gazdák. Debreczen város határan egyik nagyobb kiterjedésű közép birtok legközelebbi gazdát cserél. Ugyanis, mint jó forrásból értesülünk, özv. Steinfeld Mihályné urnó a debreczeni arvaszék előleges jóváhagyása mellett kiskoru István fia hegyes pusztai 656 kat holdas birtokát eladta. Eladta pedig egy balmazújvárost kis gazdákból szervezkedett s közel száz tagot számláló konzorciumnak a lehető legmagasabb áron, a mit egy hold első osztályu szántóföldért szoktak fizetni Debreczen legjobban termő pusztáin. A földszerző újvárosiak, akik már eddig is sok területnek urai vá lettek a debreczeni földön, — parcellázni fogják a megvett birtokot. Egyébiránt a konzorcium-

ban való részvételre most folynak az aláírások s eddig 660 kis holdra jelentkeztek vevők, de már és biztosítja a vásárlás sikerét, úgy, hogy aug. 20-an hozzá is fognak a parcellázáshoz s az eladó urnó e napra fel is mondott a jelenlegi birtokos. Midőn e hirt közöljük, — egyuttal kiemeljük birtokváltzás szociális s közgazdasági nagy jelentőségét. Mert ime a szerencsés adás-vétel útján körülbelül száz olyan paraszt-család jut földbirtokhoz s ezuttal a megélhetés és önfenntartás biztosabb alapához, a kik saját községek határan a Semsey-féle uradalmakon még csak bér földet sem kaphatnak.

* Debreczeniek küldöttsége a földmívelésügyi miniszternél. Tegnap este küldöttség utazott a fővárosba, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél tisztelegjen. A küldöttség tagjai Király Ferencz dr. orsz. gyűlési képviselő, Király Gyula városi tanácsnok, Szentesi Janos es Polgári Balint. Ma délelőt 11 órakor fogadta őket a földmívelésügyi miniszter. A küldöttség tagjai felvilágosították a minisztert, hogy alaptalanul felfújta szarvasmarhavésznek Debreczenben s e m i n y o m a s i n c s a z á l l a t o k k ö z t. A szigorú vizsgálat egyetlen legkevésbé gyanús megbetegedést sem talál s így a zárlat fenntartása nem is indokolt. A küldöttség tagjai arra kéri a minisztert, hogy a zárlat alól oldja fel Debreczent. A város gazdaközönségét anyagilag rendkívül mértékben sújtaná a zárlat fenntartása, különösen az, ha az augusztusi marharasár nem lenne megvártható. A küldöttséggel együtt megy a miniszterhez Gratsek állategészségügyi felügyelő is, aki Debreczenben személyesen vezette a vizsgálatot es az eredményről referálni fog a miniszternek. Az állategészségügyi felügyelő nemcsak a r r ó l g y ő z ő d ö t t e g, hogy a kifogásolt csorda vézmentes, de arról is, hogy milyen károkkal járna a gazdaközönségre ha az elrendelt zárlatot fenntartanak. A felügyelő es a küldöttség információja alapján remélik, hogy a miniszter feloldja a zárlat alól Debreczent.

* Fogynak — egyre fogynak. Az a statisztika, melyet az anyakönyvi hivatal a mult hó népekesési mozgalmáról állított ki, valóban elszomorító. Debreczen város területén július hónapban született 204 egyen (99 fiu, 105 leány) meghalt 202 egyen. A halottak közül csak 60 felnőtt, a többi gyermek volt. Juus havi szaporodása tehát Debreczennek 2, azaz kettő. Ha így haladunk, pár év alatt erősen megeökken e nagy alföldi város népessége.

* Felhívás az agg honvédekhez. A még életben lévő, városunkban lakó 1848—49-es honvéd bajtársak ezennel felkéretnek, hogy az 1849. évi augusztus 2-án vívott debreczeni csata évforduló napján rendezett ünnepélyeken résztvenni sziveskedjenek. Gyülekezés f. é. augusztus 2 án (szerdán) reggel 7 órakor a tűzoltó laktanyán (Csapó-utca) onnan testületileg vonulnak a róm. kath. templomban tartandó gyászmisére es 9 órakor a református nagytemplomban tartandó istentiszteletre. Déután fél 2 órakor gyülekezünk a reform. kollogium udvarán, honnan 2 órakor kivonulunk testületileg a Csige-kert melletti honvédsírnál es a Nagy Sándor halomnál tartandó ünnepélyekre. S z e p e s s y Gusztáv a debreczeni 1848—49-iki honvéd egyesület jelenlegi elnöke.

* A dalegylet népünnepélye. A városi dalegylet által e hó 6-án, vasárnap d. u. a

egyik legkiemelkedőbb száma lesz a real-gimnasium-felsőbb tanulók es a tanító képezdei növendékek tornaversenye. E tornaverseny műsora következő: 1. Felvonulás, 2. Szabadgyakorlatok, 3. Sziertornázás, 4. Versenyek: a. magasugrásból, b. nyújtón, c. távolugrásból d. lovon, e. súlydobás távolra, f. korlátton: 5. Füzértáncz (Klapka indulóra) 8. Győztesek megnevezése s díjak kiosztása. 7. Elvonulás.

* Díjlövészet. 1899. jul. 30-án tartott lövészetet díjat nyertek; Legjobb szegélyléssel Szabó Sandor 1 db. 10 koronás arany. Legjobb mélylövéssei Molnár Ferencz 2 koronát. Legtöbb körívés el Baum Miksa 2 koronát.

* Házasságkötések. Az elmúlt hónapban városunkban összesen 25 pár vette fel a házasság edes lánczat. Ezek között ev. ref. volt 11 pár, róm. kath. 3, izr. 5, vegyes 6.

* Megjötték a honvédek. Csengő áborig zenével vonult be a városba ma délután 1 órakor házi honvédegyesületek. Egy hónapi folytat Nagyvárad környékén a gyakorlatok, szombaton értek véget. Szartory ezredes meg vasárnap délután megérkezett s az ezred egy alezredes vezetése alatt vonált be a városba. Fáradtak porosak voltak tiszték, közlekenyek egyarant, de a jókedv a hagyományos katonai jókedv senkit sem hagyott el. Mosolyogva üdvözölték kendőt lobogató ismerőseiket, s mikor a katonai zenekar a város-háza előtt a Szózatra zendített reá, ujult erővel, rágyonyos léptekkel lelkesedve haladt az ezred tpvább. A péterfia laktanyába vonultak, hol bizonyára jól fog esni egy kis pihenés.

* A «Zion»-egylet összes tagjai felkéretnek, hogy holnap aug. 2-án délután 1 órakor az egylethelyiségben megjelenni sziveskedjenek, a honnan a testületi kivonulás zászló alatt történik.

* Pályázat posta gyakornoki tanfolyamra. A posta-távirada es távbeszélő-kezelési szolgálatra alkalmazandó és a XI-ik fizetési osztályban 500 frttól 700 frtig emelkedő évi fizetéssel, továbbá az 1893. évi IV. t.-cikk által megállapított lakpénz-illetményekkel járadalmazott posta- es táviradaegédtsiztek kiképzésére folyó évi szeptember hó 15 től kezdve hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamok nyilnak meg a következő posta- es táviradahivataloknál: 1. a budapesti posta- es táviradaigazgató-ág kerületében Esztergomban es Kecskeméten, 2. a kassai posta es táviradaigazgató-ág kerületében Rósvnyán es Ungvárt, 3. a kolozsvári posta- es táviradaigazgató-ág kerületében Brassóban es Marosvásárhelyen, 4. a nagyváradi posta- es táviradaigazgató-ág kerületében Aradon es Debreczenben, 5. a pécsi posta- es táviradaigazgató-ág kerületében Mohácson es Nagy-Kanizsán, 6. a pozsonyi posta- es táviradaigazgató-ág kerületében Érsekújvárott es Liptó-Szent-Miklóson, 7. a soproni posta- es táviradaigazgató-ág kerületében Székesfejérvárott es Szombathelyen, 8. a temesvári posta- es táviradaigazgató-ág kerületében Verseczen es Zomborban; es végül 9. a zágrábi posta- es táviradaigazgató-ág kerületében: Eszék-Felsővárosban es Zimony városban. Ezen tanfolyamra halgatóköl felvétetnek: 1. első sorban az 1873 évi II. t.-cz 5-ik §-a értelmében kisebb hivatalnoki alkalmazásra igényjogosultsággal bíró igazolványos katonai alisztek, 2. postamesteri vagy kiadói minőségben szolgáló oly férfiak, kik a gymnasium, realiskola vagy polgári iskola negyedik osztályát, avagy ezekkel egyenrangú más iskolák megfelelő osztályait sikerral elvégezték; 3. ugyanezen iskolai előképzettséggel bíró es 18-ik életévüket meghaladott más férfiak; végül, ha ily pályázók kellő számmal nem jelentkeznek: 4. a fenti iskolai előképzettséggel rendelkező 16-ik életévüket betöltött ifjak is. A kik ezen tanfolyamokba belépni óhajtanak, sajátkezüleg irt születési, orvosi, erkölcsi es iskolai bizonyítványokkal fölszerelt kérvényüket, folyó évi augusztus hó 31-ig es pedig a már közszolgálatban állók, rendes előjárásúak útján, a löbbiek pedig az illető főszolgabíró, vagy polgármoster közvetítésére, a fentebb említett es a tanfolyam helyere nézve illetékes posta- es táviradaigazgató-ágba nyujtsák be.

* Perlekedő főpinczerek. Érdekes becsületsértési perben ítélkezett a mult hét folyamán a debreczeni büntető járásbíró. A pereskedő felek Kovács Dezső és Erdős Károly főpinczerek, a kik mint panaszos és panaszlottak kerültek a bíróság elé. Az ügy előzményei az ez év június hó folyamán történt pinczeregyleti választáskor történtek. A pinczeregyleti elnöki állásra Kovács Dezső volt primo loco kandidálva, a ki — Erdős Károly szerint — a választásokat megelőzőleg szavával ígerte, — hogy csak úgy fogadja el az elnöki tisztséget, hogy ha e g y h a n g u l a g választják meg. A választások lezajlottak, Kovács Dezső elnök is lett, csak hogy nem egyhangulag, mert volt két ellenjelöltje is: H a u e r Berczi és K i s s Adolf. Nem sokkal a választások után egy kis társaságban Erdős Károly úgy nyilatkozott Kovácsról, hogy ő »ajjas gazember, mert nem tartotta be a szavát« tudniillik elfogadta az elnöki tisztséget, dacára, hogy nem egyhangulag lett megválasztva. A sértő kifejezések Kovács füleihez is eljutottak, a ki nem késlekedett magának elégtételt szerezni a b ü n t e t ő járásbírósnál. Ez ügy Ferenczy bíró elé került, aki a mult héten csütörtökön tartotta meg a tárgyalást. A tényállás konstatálása után a bíró felhívta Erdőst védelmének előadására, a ki »nem erdemese« szavakkal válaszolt. A bíró 100 ft pénzbüntetésre ítélte Erdőst, aki a büntetéspénzt nyomban le is fizette.

* Az iparoskör tagjaihoz. Az iparoskör tagjai felkeretnek, hogy f. hó 2-ikán a kör helyiségében 1 orakor pontosan megjelenni szíve-kydjének, hogy a kegyeletes ünnepen zászlónk alatt mentő tömegesebben részt vegyünk. Az elnökség.

* Furcán esett, de megesezt. Nem mindennapi történet foglalkoztatja most Mező Tur város lakosságát. — A dolog még a tavasszal történt, színhelye pedig a polgári leány iskola vala.

A tudós tanár úr javában magyarázott, a kis leányok (?) a hitattal hallgattak minden szavára. Csend volt a teremben, csak egy-egy pajkos légy zümmögése vegyült néha a tanár úr szonoklatába, mintha ő is erősítgetné, azok igazságát, — avagy kitudja, hátha incselkedői akart a kis hamis, kétségbe vonva a prédikált morál szabályait.

S ime . . . a halotti csendbe egy tompa zuhanás vegyül, a pajkos légy elhallgat, tanár úr, és tanítványok ijedten néznek össze, s sápadt arcczal bámulják azt a kis leányt, a ki még sápadtabban fekszik ott a padlón. — Sürgés-forgás támad, midert oldnak, vizet locsolnak az aléltra, míg végre magához jön. Keresik kutatják a baj okát, de a kis leány csak irul-pirul, s szemérmesen süti le selymes szempillait.

Az előhívott orvos aztán megfejti a talányt, melynek hallatára a tudós tanár úr szörnyűködve csapja össze a kezét, a kis bakfisok pedig akik közé kiszivargott a hír, nyelvükre veszik szerencsétlen társuk sorsát kit mostoha apja bűnös szenvedélye sodort a veszedelembé.

* Megvont szinigazgatói engedélyek. A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesíti Debreczen városát, hogy az országos szinészegylet felterjesztésére A r a n y o s i Gyula, B a r a n y a i B. Mihály és H u s z t i Márton szinigazgatóktól az engedélyt megvonta. Az illető igazgatók nem tettek eleget kötelezettségeiknek, így társulatukat most fel kell oszlatni. Legérzékenyebben érinti a ren-

delet Huszti Márton direktor, ki most Tenkén működik nagy anyagi bajok közt.

* Elűtötte a vonat. A csapókerítésben tegnap délben nagy szerencsétlenség történt. Az államvasutak sine tudvalevőleg a kerítésen vezet keresztül Nyiregyháza felé. Délben, mikor éppen a személyvonat érkezett Debreczen felé, több más apró társával a sín páron játszadózott Kaszás József 4 éves fiúcska is. A vonat érkezését későn vették észre s alig bírtak a zakatoló mozdony elől szabadulni. Csak a kis Kaszás József maradt ott egyedül, akkor tápaszkodott fel, mikor éppen a mozdony odaért. A 4 éves fiút csodálatos módon kidobta a mozdony a sínvasról úgy, hogy a gyermek félkörben messzire repült vonatvezető észrevette, hogy baj történt és tüstént megállította a vonatot s aztán az utasok jórészevel a fiúcskához futottak. A gyermek halálsápadtan feküdt a porban, egy csep vérfolt se volt a testén. Megvizsgálták s az ott levő orvos már akkor konstatálta, hogy a szegény fiúcska nem marad életben. Beszállították a kórházba, a hol ápolás alá vették. A kórház orvosai nem tűznek reményt ahhoz, hogy életben marad.

* Szentés Jankó arató munkás. Ne tessék kérem elszomorodni, nem a nekülözés vitte reá a mi vol. kedvencünk, a jó komikust az arató munkásságra, hanem valami más a mit itt majd elmondunk. Hát úgy történt az eset, hogy S z e n t e s János vakációt kapott új direktorától a kecskeméti Micseytől. Ezt arra használta fel a jó fiú, hogy Vésztőre ment egyik rokonához nyaralni. A békésmegyei faluban csakhamar általános feltűnést keltett a borotvált arcú szinész bácsi s mert a vésztői lakosok nagy műpartolók, Jánost csakhamar ünnepelni kezdték. A derék fiú, ki mellesleg megjegyezve már 60 kilóig hizott meg, majd elolvadt a barátság, szerencséjére volt kéznél egy kis kerti bor, s ezzel locsolgatta magát. A sok szíveség azonban meg jobban hizlalta Szentest, úgy hogy radikális kurára határozta el magát. Egy nagy társaságban (hogy más haszna is legyen a soványító kurának) fogadást ajánlott. Abban fogadott, hogy ő képes az arató munkásokkal egésznap versenyt aratni. A vésztőiök oevettek a kedélyes szinészbácsin, s mert nem igen hittek elháározásában f o g s a d t a k vele. Jankó másnap egy kaszával felfegyverkezve kivonult az aratók közé, s irgalmatlanul vágni kezdte a rendet. És horrendum dictu i s z o n y u a n g y ő z t e a m u k a t s n e m p a n a s z k o d o t t Lassanként az egész vésztői intelligencia kivonult az arató szinészt bámulni, cigány is került s a társaság a tarló melletti kaszálon táncra perdült. Jánost ez sem csábította el, hanem esti 7 óráig hűségesen vágta a buzát. Mikor megzúnt a munka, Jankó a tanyában átöltözködött s most már kifogástalan szabású Ferencz József kabátban jelentkezett a vésztések előtt s felvette a megnyert fogadást. — Nagy baja nem történt csak a tenyerén keletkezett egy pár seb a kaszanyéltől. Ez azonban nem busította a kedélyes komikust, hiszen volt vigasztaló él. Azután meg igaz az a régi közmondás is, hogy: »nem szokta cigány a szántást.«

* Gólya a vasuton. A Szoboszló felől jövő vonat utasai minden napi látvány-nak voltak ma reggel szemtanúi. Egy szegény szoboszlói asszonyt ép a varuti állomásonál lepelt meg a gólya madár olyan ajándékkal, a ki rendesen sivitó hangon szokta tudni adni érkezését. Az asszony S z o b o s z l a i Jánosné, Árva Sara. Vásárolói jött a városba. A mint azonban a vonathoz leszállott egy egészséges fiú gyermeknek adott életet. Az utasok megindulva kiabáltak segítségért. A palyaorvos azután hordágyat hozatott s az anyát újszülött fiával együtt beszállította a bábaképezdebe, hol a körülményekhez képest jól érzik magukat.

* Vizbe esett. A csolnakázó tónal tegnapelőtt szokatlanul nagy közönség gyönyörködött a csolnakázókban. Egy lélekvesztőn S z a b ó Barna fűszerkereskedő t noncz fitogtatta bátorságát és állva hajlotta a ringó csolnakot. Egyszerre egyensúlyt veszítve a vízbe bukott. A parton támadt riadalom csak egy pár másodperczig tartott, nyomban azután óriási derűtség támadt. A fiatal kidugta fejét a vízből, lábalt csendesesen kifelé, a csolnakot vonszolta csendesesen maga után. Az akaratlan fürdés után egyéb baja nem történt, minthogy alapos kis náthát kapott.

* Három császárt szolgált. Öreg, ósz ember dolgozik künn az udvaron. Taligára rakja az udvaron elszórt, haszontalan szemé- tet, s szállítja ki a szemetes kocsi. Egyenes még az öreg, mint egy sudar fa s őszbe csavarodott bajusza is egyesre volt kikenve.

— Hány éves öreg? kerdi tőle egy, az udvaron bämészködő alak.

— Nyolcvan leszek, őszre kérem szépen . . .

— Még egészen legény-ember! . . .

— . . . Az öregnek jól esik a dicséret. Büszkén nezd körül. Azután pedig sóhajt egy nagyot:

— Hejh, pedig három császárt szolgáltam én már ki.

— Melyik az a három öreg? . . .

— Hat: F e r d i n á n d, K o s s u t h Lajos és Ferencz József . . .

. . . S az öreg büszkén tolja tovább a szemetes taigát, a hogy illik olyan emberhez, a ki már három császárt szolgált ki.

* Vacsorára kellett. Vereby Mihály ismert csavargó nagyon szeretett volna egy kis vacsorához jutni. Bement a Steiner féle hatvanutczai kocsmába, hol L u k a c s András zsebéből kilopta 95 krt. tartalmazó tárczáját s pár percz mulva büszkén rendezte meg magának a vacsorát. A rendelés feltűnt, a manipuláció kiderült s Vereby most egyelőre a börtönben hűsöl.

* A kutyák veszedelme. A rendőrséghez a napokban néhány veszettségi esetet jelentettek be. Ennéfogva a városi peczer 40 napon keresztül üldözni fog minden olyan kutyát, a mely szájkosár vagy vezető póráz nélkül jár. Tudtára adjuk ezt a mopszlik ratlerek és ölebek tulajdonosainak.

* Angelotti orfeumában ma új tagok lépnek fel. Megjött a híres Canstancenci acrobata csoport, mely hat tagból áll, Des Teska kéz és fej equilibristak és Berthe Durmon francia »x-ntrique énekes nő. Ajánljuk őket a közönség figyelmébe.

Állat az emberben.

— Az apa és leánya. —

Debreczen, aug. 1.

Az a legnagyobb tragédia, hol vér nem foly csak néma könyv pereg. Az alább elmondandó történet is ezt bizonyítja. Szerelők az apa és a leány s ennek reménybeli vőlegénye. Színhely egy szegény család kis házikója, melynek lakói talán legboldogtalanabbak a városban. Maga a szenzaciós eset a Zola regényeinél is sokkal perversőbb és drasztikusabb. Megható momentum az, hogy egy apa megakarja akadályozni leány boldogságát. Egyelőre csak szűk körben beszélnek az esetről, mely előreláthatólag a büntető igazságszolgáltatás közegeit is foglalkoztatni fogja.

Egy szegény leánynak néhány év előtt gyermeke született. Az eset akkoriban feltű-

nést kellett, mert az anya alig volt tizenöt éves. A gyermek meghalt. Azután több fiatal ember ismerkedett meg a leánnyal és akadt köztük több olyan, aki felajánlotta a leánynak kezét.

A leány szívesen ment volna férjhez, de ebben folyton megakadályozta a tulajdon édes apja, ki a legheve-ebben tiltakozott mindenféle házasság ellen, sőt a legerélyesebben megfenyegette a leányt, hogy ne megszeljen férjhez menni. Szemére hánytva oly korai bollát és óva intette, hogy ne tegye szerencsétlenné azt a fiatal embert, aki el akarja venni.

A leány sokáig hallgatott a fenyegetésre s nem mert férjhez menni. Most azonban ismét királokzott alkalmat, hogy egy jóra való fiatal ember hitvese legyen.

Az édes-anya most ismét ellenzi a házasságot. Ez a különös eljárás felűnt többeknek és a leány keserűen elpanaszolta a dolgot. Emondotta leendő vőlegényének is az esetet, hogy egyszer már vizitált nálunk a gólya, a fiatal ember azonban ezzel mit sem törődik és elökélt szándéka, hogy a leány apjának minden ellenkezése daczára nem riad vissza a házasságtól.

Az eset förtelmessége azonban abban van — a leány vallomása szerint — hogy édes-anya megfoghatatlan ellenkezésének az az oka, hogy egy szörnyű bűn kiderítésétől tart, a mely csak az érdekeltek feljelenésére üldözendő.

Irtózatos titkot őriz évek óta és most végre bevallotta vőlegénye előtt, hogy atyja szerelmese bele, ő volt szerencsétlenségének is az okozója és most szerelemfeltésből ellenzi leánya házasságát.

A leány minderről értesítette vőlegényét, ki készült feljelenteni leendő apját. Elmondotta a leány azt is, hogy valahányszor valaki megkérte a kezét, apja nemcsak fenyegetésekkel, hanem veréssel is visszatartotta attól, nehozz kimondja az elhatározó igent.

Az elvelemült apa rémülten várja most, hogy leendő veje beváltja-e fenyegetését.

Tanügy.

Iskolai értesítők.

A debreczeni akadémia évkönyve.

A magyar protestáns egyház büszkesége, a debreczeni református akadémia most bocsátotta közre az 1898—99 tanévről szóló évkönyvét.

A 145 lapból álló kötet kiterjeszkedve a legapróbb részletekre is hű képét adja a főiskola múlt évi működésének s e működés eredményeink. Mivel a főiskolát különös figyelemben szoktuk részesíteni, miként tavaly úgy a jelen évkönyv ismeretében is csak ismételhetjük, hogy a debreczeni akadémia a magyar főiskolák között első helyen áll s a magyar protestáns erények és életképességének legprezansabb kifejezője.

Különös garanciáját látjuk ennek az intézet tanáraiban. Kik egytől-egyig nagytudományú férfiak, s a felsőbb oktatás minden ágát, úgy ismerik, amint azt tanartól a tanítvány, iskolát fenntartó hatóság és a tarsadalom megköveteli.

A debreczeni akadémia múlt tanévében szíves örömmel konstataljuk első sorban azt, hogy az az erős nemzeti irányzat, mely úgy a jog, mint a theologiai fakultáson ez idig áldásos eredményeket hozott létre, ez évben is megőriztetett, s a hallgatók ilyen irányba reszesültek oktatásban. Ez az igaz magyar szellem vonul át Kovács Sándor dr. rektori értekezésén is, melylyel a tanévet megnyitotta.

Az értekezés címe: Adatok a jogtanítás történetéhez főiskolánkban az 1875-évtől kezdve. A tudós tanár, — ki betegsége miatt a második félévben kénytelen volt lemondani az akadémia igazgatásáról — nagy tudással tárgyalja a jogtanítás történetét, a debreczeni akadémian. Nem jogász embernek is élvezte es olvasmány ez.

A tanév történetét már az ujonnan megválasztott igazgató Csiky Lajos mondja el. E szerint a tanév elején rektor professzor volt Kovács Sándor dr. A jogi kar dékánja dr. Bartha Bela nyilvános rendes tanár, theologiai dékán Csiky Lajos ny. r. tanár ki 1899 január 14-én választott meg rektor professzorra, s helyét dr. Erdős József nyilvános rendes tanár foglalta el.

A tanítást ez évben nem gátolta semmi sem. Dr. Heile Karoly ny. r. tanár felévre a lipcei es berlini egyetemre ment tanulmányra így a III-ik éven a perrendtartás kereskedelmi és váltó jogot dr. Bartha Bela adta elő.

Hosszasan emlékezik meg az év története Tóth Samuel nyug. theologiai tanár elhunytáról. A jeles tanár, kiknek elhunyt nagyvesztés volt a magyar protestantizmusra 33 évig volt akadémiai tanár, így teljesen hozzá volt kapcsolva a főiskolához.

A nyilvános rendes tanárokon kívül, a kiknek száma 14 meg 3 rendkívüli tanár is tartott előadást. Ezen kívül Dr. Kardos Albert a magyar irodalomból, dr. Szűcs Géza a magyar esődtörvényből tartott special kollegiumot.

Érettségi biztosság ez évben a miniszter a következő tanárokat küldte ki az egyes főgymnáziumokhoz. Csiky Lajost, dr. Öreg János, dr. Bartha Belát, dr. Bacsoni Lajost. Ez évben lépett életbe a nagyszegű Soltra alap kamájának egyrésze, 300 frt összegben mely szegény sorsu hittanhallgatók között osztott ki.

Erzsébetkiralyné halálát grászünnapélyei ünnepele meg a főiskola. Ünnepet rendezett ezenkívül márczius 15-én az ifjuság közreműködésével, a mely külön is megünnepelte a nagy napot.

Más szempontból színtén messzeható jelenőségű és nagy fontosságú eseménye volt ezen tanévnak azon látogatás, a melyet 1899 május 29—31. napjain a hittanhallgatók a sárospataki testvér-főiskolába tetek, viszonzású annak a látogatásnak, mely a sárospatakiak 1897. május 22—24. napjain örvendezteték meg a főiskolát.

1899 június 11-én fejeztetett be hálaladó istentisztelettel.

Szóljunk most már első sorban az akadémia hallgatóinak létszámáról és tanulmányi eredményeiről. Beiratkozott ez iskolai évben 65 hittanhallgató és 274 joghallgató. Az akadémia hallgatóinak létszáma tehát 1898—99-ben 339 volt. Örvedetes haladás észlelhető a hittanhallgatók létszámának gyarapodásában, a joghallgatók szaporodása pedig szinte páratlan. Ma, midőn egy-egy jogakadémian maximum 150 jogász hallgatja a tudományokat, Debreczen hatalmasan vezet a maga 274 jogászával. Ez is csak azt bizonyítja, hogy az egész országban kitűnő és mindenki elismeri, hogy a magyar birodalom első jogi főiskolája.

A jogászok száma majdnem megközelíti a kolozsvári egyetem joghallgatóinak számát. És ez a tény ismét csak azt a hitet megbennünk, miszerint Debreczen az a város, mely legalkalmasabb a III. egyetem felállítására. E kérdés azonban nagyon tág mező, messze kellene elkalandozni, így csak azt emlíjük meg, hogy az eszme mégis közeleg a megvalósuláshoz s hisszük, hogy pár év alatt állani fog a debreczeni protestáns egyetem.

A joghallgatók tanulmányi eredménye kielégítő. A második félévben jelesen kollokvált 19, jól 55, kielégítőleg 42, elégtelenül 38, nem kollokvált 66 jogász. Ezek között oly joghallgatók is vannak, kik a 8 ik félévben nincsenek kollokviumra kötelezve. Első alapvizsgát kitüntetéssel tett 5 joghallgató, másodikat szintén 5.

Az alapvizsgát első éven egyhangulag tette le 29 joghallgató, szótöbbséggel 34, egyes tárgyból felfüggesztetett 34, teljes vizsgára utasított 2. Második alapvizsgát egyhangulag tett 35, szótöbbséggel 42, egy tárgyból felfüggesztetett 19, ismétlésre utasított 10. Államtudományi államvizsgát tett 16 ifju, jogtudományit 32. Ez a statisztika mindennel fényesebben bizonyítja az akadémia jelességét.

Szigorral járnak ugyan el az egyes tanárok, — de ennek megvan a maga áldásos eredménye.

A budapesti és kolozsvári egyetem tanárai évek óta nyíltan hirdetik, hogy a szigorlatra jelentkező joghallgatók közül a debreczeni jogászok a legkészsültebbek. Ennél illetékesebb helyről s ily értékes dicséretet nem kaphat egy akadémia sem.

A szegénysorsu hallgatók nagy anyagi segélyben is reszesültek. Több ezer forintba megy az alapítványok kiosztott kamata. A táp intézetben 95 akadémia hallgató nyert részint évi 70 frt-ért 40, vagy 20 forint-ért husz pedig teljesen ingyen jó elátást, 70—80 akadémia hallgató pedig évi 6 frt-ért a benlakás kedvezményében is reszesült.

Debreczenben ezzel a diák otthon kérése évtizedek óta meg van oldva, az egyetemen pedig még csak most kísérelik meg a tervezet készítését.

A főiskola 9 ifjusági egylete élénken működött. Ké nyomtatott lap is jelent meg akadémiai hallgatók szerkesztésében. A »Debreczeni Főiskolai Lapok« és a »Hittanszaki Közöny«.

A debreczeni akadémia, mint e vázlatból látni lehet, a kor követelményeinek megfelelőleg teljesít minden kívánalmat. Az iskolát fenntartó testület és a tanár kar vetekedve igyekszik, hogy oly egyének jöjjenek ki az Akadémiából, kik teljes tudatában vannak feladatuk magasztosságának. És hogy ezek képzett, derék magyar polgárok lesznek, ahhoz szó nem férhet.

A jövő év márcziusában ünnepli az akadémia 100 éves jubileumát igazgatója lesz ez alkalommal Csiky Lajos theologiai tanár. Jogi kar dékán a büntető jog nagytudomány tanára dr. Ozory István lesz kit nemcsak tanár társai szeretnek, hanem az ifjuság is, amely különösen sokat vár tőle. Tudjuk, hogy a várakozásoknak teljesen meg fog felelni, mert ő a szív embere is s így az ifjuságot szereti. Theologiai dékán dr. Erdős József lesz.

A beiratások szept. 1-én veszik kezdetüket.

S. B.

Kamarai közlemények.

Debreczen, aug. 1.

Szabadalmak.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be: Automatikusan cipőtisztító-készülék. Készülék pénz visszaadására. Kerékpár-köpeny. Dongahajlító gép. Vivőeszközök kicserélhető pengékkel. Hozzu-jaratidejű óramű. Binokuláris nagyító. Spiritus szűrd keverékké való alakítása. Önműködő váltó, függő pályák számára. Készülék tiszta acetylen előállítására. Eljárás vörösbőr készítésére. Folytonos üzemi szállítható sűtőkemence. Berendezés gyümölcsnek vasuti kocskiban való szállítására. Hőmérséklet szabályozó. Ujítások tabori sűtőkemenczéken. Építkezési és munkaalvány. Szerszám-fogantyú Briquetező gép. (Edison.) Mindazok a kik a szabadalmak iránt érdeklődnek, azok rajzait kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1900-ban szükségelt fém, aczel es vasnemű anyagok szállításának biztosítása céljából f. év augusztus hó 8-án nyilvános arlejtést tart. A feltelemek és ajánlati minták kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. kassai III-ik honvédkerületi parancsnokság az 1899 évi ősz fegyvergyakorlatok alatt az alább megnevezett támaszokon összpontosuló csapatok ele mi szükségleteinek biztosítása céljából, Kassán augusztus 8-án, Kassai Hym és Buzita állomások részére, Abauj-Szanton aug. 9.: Sa.Ujhelyen 14-én nyilvános arlejtést tart.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur tudatja, miszerint a szerb. kir. pénzügyminiszter elrendelte, hogy a Szerbiába vitt üres hordók és zsákok vámentesen kezeltesenek, ha

azok arra vannak szánva, hogy megtöltve ismét kivitessenek.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur tudatja, miszerint a Maramaros vármegye területén átvonuló kassa-jabloniczai állami köz ut 359 km. szakaszan levő 482 számn szoidóveczi Tiszahid alépitményi és ezzel kapcsolatos 8578 frt 23 krajczár költséggel engedélyezett munkák biztosítása céljából f. év. aug. 7-én 12 órakor a maramaroszigeti államépítészeti hivatalnál a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium II-ik szakosztályában zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

KÖZGAZDASÁG.

Szőlőink újítása érdekében.

A laikus közönség el sem hiszi, hogy mily nagy mérvű az a pusztulás, melyet a filoxerának romboló munkája — az utolsó 15 év alatt — végzett hazánkban, 1884 ben szőlőterületünk még jóval meghaladta a fél millió katasztrális holdat s 10 év múlva ezen területnek már csak egyharmada terem. Ha penzösszegben akarnánk e kárt kifejezni, — hetekig is dolgozhatnánk az erre vonatkozó statisztika összeállításával s még akkor sem lennének képesek egy oly adatot nyerni, mely hű kifejezője lenne e tényleges állapotnak, mert hisz a veszteség nemcsak magát a szőlőbirtokost érte, hanem az erdőbirtokost, nap-szamost, államkincstárt egyaránt. Igen természetesen, hogy ily körülmények között mindenki arra gondolt, miképen lehetne elpusztult szőlőterületünket felújítani s ezzel a nemzeti jövedelemben beállott óriási veszteséget némileg ellensúlyozni. Ott, hol a baj nem egy embert ér, hanem egy egész országot, az egyes ember vajmi keveset tehet. Ez az igazság törvényhozásunkat arra készítette, hogy a szőlőfelújítás kérdését maga az állam vegye kezébe s törvényes uton, törvényes eszközökkel oda-hasson, hogy a nepek ezreinek újból vissza-adassék az a keresetforrás, mely évente milliókat hozott forgalomba. A törvényhozás kezdeményező lépése, ideája csakhamar tettet öltött, mert a mint tudjuk, létrejött a szőlőtelepítési kölcsön törvénye, mely egy a nagybirtokosnak, mint a kisgazdának kezébe adja a fegyvert a régi arany napok kiküzdésére.

Sokan és sokat vitatkoztak már e kérdésről, helyesebben arról, hogy vajjon meglesz-e üdvös foganatja ezen törvénynek, vagy sem. Mi nem bocsátkozunk ezúttal annak fejtegetésébe, hanem elfogadjuk a többségnek azon véleményét, hogy e fegyver kétélű fegyver s éppen arra nézve, hogy az, a ki kezébe vette már a fegyvert, miként járjon el szőlőjének művelése tekintetében, ha nem akarja azt, hogy a fegyverrel önmagát sebesítse meg.

Köztudomásu, hogy minden növény csak akkor képes díszleni, akkor képes jó termést adni, ha bőségesen áll rendelkezésére az a tápanyagmennyiség, melyből szervezetét felépítheti. Hogy a szőlőre nézve ez a szabály szinte érvényes, azt bizonyítani felesleges és éppen azért a szőlőművelés sikerének alapját az képezi, hogy vajjon rendelkezik-e az illető talaj, melyen a szőlőt kultiváljuk, felegendő tápanyaggal. Ha nem rendelkezik, úgy igen természetesen gondoskodni kell arról, hogy az mesterséges uton pótoltsassék.

Az a kérdés már most, hogy ez a pótlás istállótrágyával, vagy műtrágyával történjék-e? E kérdésre válaszunk az, hogy ott, ahol a talaj fizikai állapota jó, ott a műtrágya kizárólagos alkalmazása teljesen célravezető, ellenben ott, ahol a talajnak fizikai tulajdonságai is javításra szorulnak, ott a műtrágyák mellett az istállótrágyának is kellő szerepet kell juttatni.

A mi ezen műtrágyák alkalmazását illeti, arra nézve általános szabályul álljon az, hogy azokat nem a töke nyaka körül kell elszórni, hanem egyenletesen az egész területen és pedig a chilisalétromot sekélyen kell alá takarni, a káli és foszfortrágyákat pedig legalább is 20 cm. mélységre. Nem áll az, hogy ily sekély alátakarás mellett a hatás elmaradna, mert a

műtrágyákat a szőlő gyökerének a legvékonyabb részei veszik fel és nem a legvastagabb gyökérágak. Az alkalmazandó trágya mennyiségét illetőleg több körülmény gyakorol befolyást, így pl. 1. a föld minősége, a melyre nézve határozott választ csak egy kísérlet adhat, továbbá 2. a szőlő kora, mert pl. fiatal korban többre lesz szükség, mint idős korban, 3. az elérendő cél, mert pl. finom bortermelésnél a foszfor-savdus, tömegbor termelésnél pedig inkább nitrogén-dus trágya hasznalendő.

A trágyázásra vonatkozólag most elmondott tanácsok követése lényegesen hozzájárulhat a szőlőtermés szaporításához, miért is ajánljuk azokat szőlősgazdáink figyelmébe.

Budapesti gabonatözsde.

Julius 31.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Baza	kilós	Ar 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági	76	8.65	8.85	80	09.10	09.20
"	77	8.75	8.85	81	09.00	09.00
"	78	08.85	09.00	82	—	—
Tiszavidéki	79	09. —	09.10	—	09.10	09.20
"	76	8.65	8.85	80	—	0.00
"	77	8.75	8.85	81	00.00	—
Pestvidéki	78	08.85	9.00	82	09.05	09.10
"	79	08.95	9.05	—	—	0.00
Fehérmegyei	79	8.60	8.75	80	—	—
"	76	8.70	8.85	81	08.95	09.00
"	78	8.80	8.95	82	—	—
Bácskai	76	8.60	08.75	80	—	—
"	77	8.70	8.80	81	00. —	00. —
"	78	8.65	08.85	82	00.00	00. —
Északmagyarországi	79	8.75	—	—	—	—
"	79	—	—	80	—	—
"	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
R. zs. elsőrendű	uj 70—72	6.55 6. —
" másodikrendű	—	6.40 6.65
Árpa takarmánynak	60—62	5.90 6.30
" égetni való	62—64	5.70 5.90
" serfőzdei	64—66	6. — 6.00
Zab	39—41	5.80 6. —
Tengeri búsa	uj —	4.60 4.70
" más nemű	—	5. — 5.25
—	—	11.50 —
—	—	4.15 4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Julius 31. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli 40—40¹/₂ kr. Közép pkint 3—4000 kg. sulyban 42¹/₂—4ant. 320 kilog sulyban Fiatal közép (páronként 251—250 kg. 44—45 kr. Fiatal könnyű páronként 250 kg. sulyban 44 krig. Szerbiai : Nehéz pkint 260 kg. f. sulyban 44—45 krig.

Sertés létszám: 1899. évi Julius hó 29. napján volt készlet 43.458 darab, Jul. 30. felhajtott 1046 drb, 1899 Jul. 30-an elszállításolt 654 db. 26-ére maradt 43850 db. A A hízott sertésüzlet irányzata változatlan.

Nyilt-tér.)*

NYILT LEVÉL

Tek. Pálffy Gábor urhoz, mint a Debreczeni adó kivétő-bizottság egyi. tagjához.

Folyó évi július hó 27-én, midőn az üzletünkre kivett adó tárgyalás alá vetett, a tek. kincstári képviselő ur jav. slatával szemben a t. bizottság előtt indokaim kifeje-e közben ön engem beszédem abszohagyására kényszerített. Megütököttem ezen, de jobbnak találtam hallgatni, ne hogy e meiltatlanság felletti felindulásomban az illem ha arát a lép-jem és esetleg azokat is megtámadjam, kik talán a megtámadásra rá nem szolgáltak. Mithogy azonban tegnap tudomásomra jött, hogy ön sógora konkurensünkn-k és így ön eljárásában talán nem ép-n az igazság, hanem inkább a kényeririgység vezérelte: tehát önnek találok e nyilt levél közrebocsátásá, hogy önt elkövetett hibájáról felvilágosítsam.

A lovagiasság szabályai szerint ön tartozott volna adók tárgyalása alkalmával hallgatni, mert mint konkurensünk sógora az

elfogultságnak volt kitéve, ám ön nemcsak nem hallgatott, hanem engem kényszerített a hallgatásra, nehogy igaz érveimmel a t. bizottságot meggyőzzem a t. kincstári képviselő ur téves javaslatáról.

Kérdem önt, hát kellő arány az, hogy az ön sógora ké. üzlete után, melyek már évtizedek óta fennállanak, nyolczvan forint III. oszt. kereseti adót fizessen, és mi, kik itt idegenek vagyunk és a bizalmat, mely ezen üzletünknél a legfontosabb, még kevésbé bírjuk, egy üz ettől, alig két évi fennállás után hatvan forintot fizessünk?

Ön uram bünt követett el, mert esetleges elfogultsága folytán leszallott azon magasiatról, melyre önt hivatasa állította, vagy bünt, mert a többi t. bizottsági tagokat is tévedésbe ejtett.

Nincs szerencsém önt közelebbről ismerni, de úgy vé em, hogy ha ön az adó-kivétő-bizottság egyik tagja, akkor ön ezzel az önben vetett bizalommal nem élhet vissza, hanem igenis tek. kincstár es az adózó polgarok érdekeit kell képviselnie, tehát: azon a magaslalon kell állania, hogy senki kedvéért sem volna szabad azt tennie, a mit velem szemben magának megengedett.

Ta an fiatalabb vagyok még mint ön, de ösmerem az életet, és tudom, hogy az emberek gyarlóságuknál fogva, gyakran tévednek és noha később be is latják tevedésüket, hiúságuk nem engedi meg annak beösmérését. Én nem is kívánom, hogy e t vedé-ét velem szemben beismerje, csak azt az egyet óhajtom elérni e nyilt levelemmel, hogy ön ez esetből tanulságot merítve, oda fog törekedni, hogy a még tárgyalásra váró adózó polgartársaimat nyugodtan megfogja hallgatni és ha előfordul sérelem, a jó magyar szokáshoz híven méltányos elintézésé-éhez hozzájárulni fog.

Tisztelettel

GERENDAI MÁRTON

Kohn és Társ: sirkóráktári cégé cégvezetője.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Az egyedül elismert kellemes ízű, természetes hashajtószer a FERENCZ JÓZSEF keserű viz, miért is általánosan kedvelté és rendkívül népszerűvé vált. A biztos és tartós hatásu Ferencz József keserű vizet 10 villágkiállításon 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia.

8140

1899

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint Debreczen sz. kir város határában a pusztamacsi,- szepesi,- ebesi,- elepi és kőszélszegi apró földterületeken gyakorolható vadászati jog 1899. aug 1-től 1905 aug. 1-ig terjedő hat évre az 1899 év aug. hó 9 napján délelőtt 9 órakor a városház nagytanácsstermében tartandó nyilvános árveresen kiadatni fog.

Az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Árverezni kívánók kötelesek a kiáltási ár 10 százalékát készpénzben bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez letenni.

Debreczen 1899 július 24-én.

A városi Tanács.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos iverk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.